

Barnevik vill lyfta Indien

Förre ABB-chefen Percy Barnevik är sig lik. Han talar fort och intensivt, gestikulerar livligt och byter OH-bilder i rasande tempo. Men nu gäller det Indiens fattiga kvinnor, som han stöder i ett snabbt växande projekt.

Det har varit ganska tyst kring Percy Barnevik sedan han för närmare två år sedan lämnade sitt sista Sverigeanknutna uppdrag som styrelseordförande i Astra Zeneca. Bakom sig hade han då en period med intensiv uppmärksamhet kring sin person: avgången från ABB och den påföljande pensionsskandalen, som slutade med hans stora återbetalning av pensionspengar.

Men Percy Barnevik har inte varit överksam under de senaste åren men har valt ett nytt område för sin verksamhet. Hans stora engagemang gäller numera Indien, där han utgör drivande kraft i ett omfattande biståndsprojekt som syftar till att lyfta landsbygdsbefolkningen ur dess fattigdom.

Det är i distriktet Kanchipuram i södra Indien, med omkring tre miljoner invånare, som Percy Barnevik driver projektet. Det har fyra huvudkomponenter: skola, hälsa, miljö och demokrati.

Barnen ska utbildas, i stället för att tvingas arbeta från tidig ålder. Sjukvård ska finnas tillgänglig, genom regelbundna kontroller. Sopor ska tas om hand och återvinnas, inte växa till enorma skräpberg. Och tillgång på bibliotek och IT-kiosker ska ge människor den information som behövs för att kunna påverka sina villkor.

Allt görs i väldig skala. Projektet stöder 600 offentligt drivna skolor, där man satt in 100 extra lärare för att höja kvaliteten. De medicinska kontrollerna omfattar 108 000 kvinnor och barn under ett år:

– Jag har köpt in medicin billigt. Det är kanske inte helt lagligt, men jag är inte längre ordförande i Astra Zeneca, förklarar Percy Barnevik när föreningen Svenskar i världen håller konferens om Indien.

På liknande sätt är det med IT-satsningarna:

– Jag har gjort ett avtal med Bill Gates om 4 000 IT-kiosker, där Microsoft skänker mjukvaran. Vi ska utbilda en miljon vanliga bybor i hur man använder datorn.

Många fattiga indier på landsbygden är dock inte läskunniga. Men det går snabbt att ändra på, enligt Percy Barnevik.

– Det räcker med en kurs på 90 dagar för att nästan alla ska lära sig läsa. Kvinnorna ingår i självhjälpsgrupper på femton personer, där det finns en som är läskunnig och lär de andra, säger han.

Främsta målgruppen för projektet är kvinnorna i landsbygdens byar. Hos dem finns energin att förändra sin egen och familjens situation. Däremot är det sämre beställt med männen, där många är fast i drickande:

– En av dem anklagade mig för att ha gjort hans hustru till en hora. Vad hon hade gjort var att tala med andra män när hon gick till marknaden för att göra affärer, berättar Percy Barnevik.

Mycket handlar just om att sälja lokalt framställda produkter, allifrån sallad till pappersmuggar. Finansieringen ges med mikrokrediter, där kvinnorna är pålitliga låntagare som pålitligt sköter sina betalningar. Företag sätts upp och ger runt 20 000 nya jobb per år, vilket stärker ekonomin i hela Kanchipuram.

– Kvinnorna måste få något att stå på, att äga något. Sedan kan de även åstadkomma andra förändringar. Allt fler ställer upp i val och några har blivit borgmästare, framhåller Percy Barnevik.

Han möter dock inte bara bifall, utan också motstånd. Det kommer från grupper som förlorar på förändringar som lyfter de fattiga. Det gäller brahminerna och andra ledare från högre kaster, olika slags mellanhänder i ekonomin, lånehajar som tar räntor på 100–150 procent och ägare till de sidenväverier där man utnyttjar barnarbetare.

– Men barnarbetet försvinner när det ges bättre alternativ. Hela projektet syftar till självhjälp, där människor ska kunna ta eget ansvar. Därför får de ekonomiskt stöd i början men ska sedan betala alltmer med egna pengar, betonar Percy Barnevik.

Finansieringen av projektet har han delvis själv stått för:

– Det gick inte att vänta på biståndsorgan som Världsbanken, utan jag har satt in två miljoner kronor varje månad. Man måste ha något att visa upp, så att man sedan kan få fram pengar från indiska företag. Därför håller vi också en hög expansionstakt.

Nu växer intresset för liknande projekt på andra håll. Percy Barnevik är redan engagerad i Afghani-stan och Sydafrika, med även Vietnam på gång.